

STUDIA PEDAGOGICZNE

PEDAGOGICAL STUDIES
Social, educational and art problems

VOLUME 34

Studia Pedagogiczne

Problemy społeczne,
edukacyjne i artystyczne

TOM 34

Wydawnictwo
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego
Kielce

2019

RADA NAUKOWA / EDITORIAL BOARD

Jean Baratgin (Francja), Małgorzata Bielecka (UJK), Amy Cutter-Mackenzie (Australia), Wanda Drózka (UJK), Wiesław Jamrożek (UAM), Marek Konopczyński (Pedagogium), Sławomir Koziej (UJK), Dariusz Kubinowski (USz), Deniz Kurtoğlu Eken (Turcja), Stefan M. Kwiatkowski (APS), Wiesław Łuczaj (UJK), Bożena Matyjas (UJK), Jerzy Mądrowski (UJK), Jerzy Prokop (Czechy), Andrzej Radziewicz-Winnicki (UZ), Alina Rynio (KUL), Barbara Smolińska-Theiss (APS), Adriana Wiegerová (Słowacja)

KOLEGIUM REDAKCYJNE / EDITORIAL COMMITTEE

Redaktor naczelny: Bożena Matyjas – bozena.matyjas@ujk.edu.pl
Zastępca redaktora naczelnego: Paulina Forma – paulina.forma@ujk.edu.pl
Sekretarz redakcji: Anna Kanabrocka – stped@ujk.edu.pl
Zastępca sekretarza: Dorota Beltkiewicz – stped@ujk.edu.pl
Koordynator POLINDEX: Anna Wileczek – anna.wileczek@ujk.edu.pl

REDAKTORZY TEMATYCZNI / THEMATIC EDITORS

Małgorzata Bielecka, sztuki piękne – m.bielecka@interia.pl
Wanda Drózka, pedagogika – wanda.drozka@ujk.edu.pl
Halina Król, pedagogika – krolhalina@poczta.fm
Jerzy Mądrowski, muzyka – jerzy.madrowski@ujk.edu.pl
Ewa Parkita, muzyka – ewa.parkita@ujk.edu.pl
Anna Stawecka, psychologia – anna.stawecka@wp.pl
Urszula Ślusarczyk, sztuki piękne – urszula.slusarczyk@ujk.kielce.pl
Małgorzata Stawiak-Ososinska, historia myśli pedagogicznej – malgorzata.stawiak-ososinska@ujk.edu.pl
Małgorzata Wolska-Długosz, pedagogika – mwolskadlugosz@ujk.edu.pl

REDAKTORZY JĘZYKOWI / LANGUAGE EDITORS

Agnieszka Szplit, język angielski – agnieszka.szplit@gmail.com, Paul Siayor, język angielski – paulsiayor@onet.eu, Anna Wileczek, język polski – anna.wileczek@ujk.edu.pl

REDAKTOR STATYSTYCZNY / STATISTIC EDITOR

Anna Kanabrocka – stped@ujk.edu.pl

RECENZENCI / REVIEWERS

Katarzyna Białobrzeska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), Teresa Giza (Wsztechnica Świętokrzyska w Kielcach), Anna Hajdukiewicz (Staropolska Szkoła Wyższa), Weronia Król-Gierat (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie), Zofia Okraj (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), Svetlana Nevdah (Białoruski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Maxima Tanka), Katarzyna Palka (Wsztechnica Świętokrzyska w Kielcach), Emilia Rangelova (Uniwersytet Sofijski „St. Kliment Ohridsky”), Mariusz Sztaba (Towarzystwo Naukowe KUL), Tomasz Warzocha (Uniwersytet Rzeszowski)

Adres redakcji / Editorial Correspondence

25-029 Kielce, ul. Krakowska 11
tel.: 48 41 349 67 25; fax: 48 41 349 67 26
e-mail: studia.pedagogiczne@ujk.pl, paulina.forma@ujk.edu.pl

Opracowanie redakcyjne – Zespół
Projekt okładki – Marzena Buksińska

„Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne” są kontynuacją „Kieleckich Studiów Psychologicznych” (1986), „Kieleckich Studiów Pedagogicznych i Psychologicznych” (1989), „Studiów Pedagogicznych Akademii Świętokrzyskiej” (2003), „Studiów Pedagogicznych Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego” (2008)

Copyright © by Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2019

Czasopismo indeksowane w BazHum, Index Copernicus

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

JOANNA ŁUKASIEWICZ-WIELEBA, Rodzinne uwarunkowania nierówności w rozwijaniu zdolności dzieci	11
ALICJA BAUM, JOANNA ŁUKASIEWICZ-WIELEBA, Samoocena uzdolnionych szachistów i ich rówieśników	27
ZOFIA OKRAJ, Twórcza praca dydaktyczna nauczycieli akademickich w świetle The Evolving Systems Approach to Creative Work (ESA) Howarda E. Grubera	45
MAŁGORZATA STAŃCZAK, Metody oddziaływań wychowawczych w rodzinach zdolnych dzieci	59

BADANIA I KOMUNIKATY

ВЕРА ЛЕМИШ, НАТАЛИЯ АЛЕКСАНДРОВА, Педагогические аспекты социальной поддержки людей, осуществляющих уход за родственниками, больными деменцией	79
ANNA RÓŻA MAKARUK, Efekty uczestnictwa w Interpersonalnym Treningu Twórczego Myślenia – wstępne wyniki badań predyspozycji twórczych	89
MARIA TRZCIŃSKA-KRÓL, Komunikacja oraz współdziałanie nauczycieli i rodziców w świetle badań sondażowych	101
JANINA FLORCZYKIEWICZ, Rozwój podmiotowy w warsztacie twórczym – badania jakościowe nad rezultatami procesu warsztatowego	121
LARISA MITINA, Concept and technology of personal and professional development of a poly-subject community “teacher – student”	135

RECENZJE, SPRAWOZDANIA I OPINIE

KRYSTYNA NAJDER-STEFANIAK, Wspólnotowość i solidarność w realizowaniu pedagogiki twórczości	151
PAULINA RZEPECKA, W jakim stopniu sztuczna inteligencja jest w stanie zastąpić człowieka?	161

CONTENTS

ARTICLES & ESSAYS

JOANNA ŁUKASIEWICZ-WIELEBA, Family determinants of inequalities in developing gifted children	11
ALICJA BAUM, JOANNA ŁUKASIEWICZ-WIELEBA, Self-esteem of talented chess players and their peers	27
ZOFIA OKRAJ, Academic teachers' creative didactic work in light of Howard E. Gruber's The Evolving Systems Approach to Creative Work (ESA)	45
MAŁGORZATA STAŃCZAK, Methods of parenting gifted children	59

RESEARCHES & STATEMENTS

VERA LEMISH, NATALIA ALEKSANDROWA, Pedagogical aspects of social support for people caring for relatives with dementia / Pedagogiczne aspekty wsparcia społecznego dla osób opiekujących się krewnymi z demencją	79
ANNA RÓŻA MAKARUK, Effects of participation in Interpersonal Creative Thinking Training – preliminary research results	89
MARIA TRZCIŃSKA-KRÓL, Communication and cooperation between teachers and parents in the light of surveys	101
JANINA FLORCZYKIEWICZ, Subject's development in creative workshop – qualitative research on the course of the workshop process	121
LARISA MITINA, Pojęcie i technologia rozwoju osobowościowego i zawodowego wspólnoty wielopodmiotowej „nauczyciel – student”	135

REVIEWS, REPORTS & OPINIONS

KRYSTYNA NAJDER-STEFANIAK, Community and solidarity in implementing the pedagogy of creation	151
PAULINA RZEPECKA, To what extent is artificial intelligence able to replace a human being?	161

